

Négy keréken – irány Budapest

A budapesti kirándulásról szóló cikkünket lapunk 4. oldalán olvashatják.

Programterv a 2013. évre

A Komáromi Zsidó Hitközség az alábbi programokat tervezi a 2013. naptári évre:

2013. január 27.	vasárnap	ENSZ Holokauszt nap és Tu Bi Svát
2013. február 24.	vasárnap	Shalom klub – Purim
2013. március 17.	vasárnap	Limmud Komáromban
2013. március 26.	kedd	Széder este (II.)
2013. április 28.	vasárnap	Komáromi Napok- LagBomer
2013. május 19.	vasárnap	Shalom klub- Shavout
2013. június 9.	vasárnap	Mártírnap
2013. július		Kirándulás Kassára- Európa Kulturális Fővárosa
2013. augusztus 25.	vasárnap	Zsidó Kultúra Európai Napja
2013. szeptember 4.	szerda	Erev Rosh Hasanah
2013. szeptember 5-6.	cs-p	Rosh Hasanah
2013. szeptember 13.	péntek	Kol Nidré
2013. szeptember 14.	szombat	Jom Kippur
2013. szeptember 22.	vasárnap	Shalom klub- Szukkot
2013. október 20.	vasárnap	Shalom klub
2013. november 17.	vasárnap	Kirándulás
2013. december 1.	vasárnap	Shalom klub- chanuka

A program változásának jogát fenntartjuk.

Az első programok

A KZSH első programja 2013-ban az ENSZ Holokauszt emléknap és TuBi Svat ünnepe alkalmából kerül megrendezésre, január 27-én, vasárnap 14:30-tól a Menházban. ■

Tagsági díj

Ezúton kérjük hitközségünk tagjait, hogy a 2013. évre esedékes tagsági díjat szíveskedjenek átutalással, csekken vagy a titkárságon befizetni. A díjak változatlanok: 10 EUR/fő, diákoknak, nyugdíjasoknak és munkanélkülieknek 4 EUR/fő. További adományokat szívesen fogadunk. ■

Magyarországi adományozás

Kedves Olvasóink, Magyarországról az alábbi módokon adományozhatnak:

– a mellékelt sárga csekken

– **átutalással** a Budapesti Zsidó Hitközség 11707024-20228521-es bankszámlaszámra (OTP), ahol a közlemény rovatban a Komárom szót kell megjelölni

– **nemzetközi átutalással** a KZSH 2. oldalon megjelölt bankszámlaszámára, minimális költséggel, ha az OTP Bank (a KZSH OTP számlájára) vagy az ERSTE bank (a KZSH Slovenská Sporitelna számlájára) utalnak

– **paypalon keresztül:**
help@menhaz.sk

Támogatásukat előre is köszönjük!

Támogatónk

Nemzeti
Kulturális
Alap

Pavol Dukes (1946-2012)

Fájdalmas hírt kaptuk, újabb Olvasónk távozott a földi világból. Megrendülve búcsúzunk közösségünk gyulamajori tagjától Pavol Dukestól, aki ha tehette rendszeresen megjelent a Menházban tartott rendezvényeinken. Kevesebben lettünk, megint elment valaki a Komárom környéki falvak maroknyi zsidóságából. Családja gyászában osztozunk, emlékét megőrizzük! ■

a Komáromi Zsidó Hitközség vezetősége
a Hitközségi Híradó szerkesztői

A Gabbiano Print Kiadó ajándéka

A budapesti Gabbiano Print Kiadó egy-egy példányt ajándékozott könyvtárunknak zsidó tárgyú könyveiből. Ezúton köszönjük a kiadó vezetőjének, Izsák Gábornak a nemes felajánlást. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság rövid hírek

✧ A HH-t, a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: MUDr. Ivan Kolín (Košice), F. T., W.J., Gál Mária, rodina Rybár (Rimavská Sobota), dr. Földes Ondrej (Bratislava), MUDr. Gábor Tibor (Velký Krtíš), D.V, V.V, Vinterová Katarína (Bratislava), Ing. Rubovič Dušan (Košice) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ December folyamán újabb magyar és szlovák nyelvű könyveket szereztünk be a Spitzer Béla Kiskönyvtár számára.

✧ Szerdánként tovább folytatódik a héber nyelvtanfolyam Zuzana Toledano tanárnő vezetésével, érdeklődni a titkárságon lehet.

✧ Január utolsó hétvégéjén rendezik meg a téli Makkabi játékokat a Tátrában. Részletek a lap szlovák részében találhatóak.

✧ A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége rendszeresen megjelenteti új, elektronikus magazinját, melyet a www.uzzno.sk címen érhetnek el.

Köszönet!

Nógrádi Gergely kántor úr, aki író is, komáromi látogatása során számos könyvet hozott ajándékba könyvtárunknak. Köszönjük! ■

Nyertes pályázat

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége pályázati támogatásban részesítette lapunkat, ezzel segítve a Hitközségi Híradó 2012. évi megjelenését. Köszönjük! ■

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – szerkesztő: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2012. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

A komáromi rabbik emléke

A rabbi, vagy ahogy héberül nevezik, ráv, a közösség vallási vezetője. A Tórában, a Talmudban és a törvénykönyvekben való nagy jártassága, személyes vallásossága és jámborsága alapozza meg tekintélyét, amelyet a hagyományos közösség elfogad és tisztel.

A rabbinak nemcsak szóban kell tanítania a Tórát és a zsidó életmódot, hanem személyes példamutatásával is. Nemcsak tanítania kell a judaizmust, és vezetnie a judaizmus vallási intézményét, hanem személyében is tükröződnie kell azoknak az értékeknek és hit-

ségünk vezetése, hogy az utolsó megmaradt zsinagógánk falai közt méltó módon őrizzük emléküket.

Vannak, akiről szinte semmit sem tudunk, de akadnak olyanok is, akiket műveik, írásaik alapján ma is sokat és sokszor idéznek szerte a világban. Fella-

elveknek, amelyeket másokban el akar ültetni.

A Tóra bírói joggal is felruházta a szellemi vezetőt, hogy dönthesse az elébe hozott vitás vallási kérdésekben. A rabbinak tehát megfelelő jártassággal kell rendelkeznie a törvényben is, hogy meghozhassa ezeket az ítéleteket. Magának is ki kell állnia a törvény mellett, hinnie kell benne, és elkötelezettnek kell lennie a törvény alapelvei és a hit sarkalatos tételei iránt.”- Hayim Halevi Donin Zsidónak lenni című könyvében definiálja e szavakkal a rabbi fogalmát.

Tisztelt Megjelentek!

Különleges esemény a mai, Chanukakor, egyik legvidámabb ünnepünkön avatunk emléktáblát a komáromi közösség vallási vezetőinek. A hitközösség működésének 221 évéből majdnem 150 éven át rabbik vezették vallási életünket, irányt és példát mutatva zsidóknak és nem zsidóknak egyaránt. A Holokauszt szörnyűségei idején a komáromi rabbik közül is többen hittestvéreikkel együtt meneteltek az auschwitzi gázkamrák felé. Egészen a mai napig semmi sem emlékeztetett e csodás közösség neves szellemi irányítóira. Ezért tartotta fontosnak hitköz-

pozva a Magyar Zsidó Lexikont és több más könyvet, fokozatosan emberi alakok, életutak rajzolódnak ki a táblára vésett nevek mögül. Voltak ortodoxok és neológok, összekapcsolta őket a város és a közösség szeretete.

Freistadt Ábrahám az első általunk ismert komáromi rabbi Galgócon született, városunkban halt meg 1830-ban, Imré Sefer címen megjelent önálló műve, számos responzumot is találunk tőle.

Őt Lax Eisik követte.

Pinchas Leb Frieden rabbi 1801-ben született Bonyhádon, ahol édesapját követte a rabbi székből, majd az 1830-as években érkezett városunkba, ahol 1873-ban halt meg. Sírját ma is felkeresik *Jahrzeitjekar* New Yorkban élő ortodox leszármazottai. *Divré Pné Árje* című könyve 1859-ben jelent meg Bécsben, ma is fontos mű a zsidó világban.

Több mint öt évtizedet töltött Komáromban dr. Schnitzer Ármin. A hunfalvai ortodox családi háztól, ahol 1836-ban született, jesivákon át vezetett hosszú út a komáromi haladó szellemű-későbbi neológ zsinagóga rabbi székéig. Legendás barátságát Pap Gábor református püspökkel ma is sokat idézik. Bécsben, az 1900-as évek elején néme-

tül megjelent könyve, a *Zsidó kultúrképek*- az életéből hamarosan olvasható lesz kiadásunkban magyarul és szlovákul. Ő volt a dunántúli, majd a Magyar Rabbiegyesület elnöke.

A századfordulón Krausz Mór rabbi vette át a vallási élet irányítását, róla ma is nagyon keveset tudunk.

A közeli Tárkány községből indult a 20. században dr. Wallenstein Zoltán főrabbi élete, aki a rabbiképző után Komáromban kezdte pályáját, majd pécsi főrabbié lett híres, elismert rabbi. Rövid élete 1944-ben fejeződött be, a budapesti Kozma utcai temető rabbi parcellájában alussza örök álmát.

Waldmann Ernő 110 évvel ezelőtt 1902-ben született a közeli Bátorkeszi községben, utolsó neológ rabbiként működött, 1944-ben deportálták Auschwitzba, ahonnan sajnos nem tért vissza.

Preszburger Ábrahám több mint harminc éven át állt a komáromi ortodox közösség élén. Steinberger Sándornak mindaddig csak a nevét őrizte meg a komáromi zsidó közösség története. Lefkovic József, az utolsó komáromi ortodox főrabbi volt a vészkorszak idején.

Van még mit felkutatnunk, megismernünk életútjukat, műveiket.

Reméljük, hogy e tábla az ide érkező komáromiakat is emlékezteti majd arra a békés korra, amelyben a zsidó közösséget, annak évezredes hagyományai szerint rabbik vezették, amikor mindenki büszkén vállalhatta származását, nem kellett antiszemita támadásoktól tartania. Bízunk abban, hogy eljön még az az idő, amikor folytatódhat a komáromi rabbik névsora, és újra lesz zsidó szellemi élete szerett városunknak. ■

Pasternák Antal,
a KZSH elnökének beszéde,
2012.12.09.

Első Chanukám Komáromban

Jelentős élménnyel gazdagodtam. A sok Budapesten eltöltött chanuka-ünnepség után egy kisvárosban tölthettem a Csoda Ünnepeinek második napját. Nagyon kíváncsi voltam arra, hogy hogyan zajlik, egy, a Fővárosnál kisebb település ünnepélye. Kicsit féltem attól, hogy kevesen lesznek, de pozitív csalódás ért. Megközelítőleg ötven ember vett részt a Chanuka-ünnepségen, melyre a régió távoli szegleteiből is érkeztek vendégek.

Nógrádi Gergely, a budapesti Frankel Leo utcai zsinagóga kántora

Az ünnepség két emléktábla felavatásával kezdődött a zsinagóga épületében. Pasternák Antal, a helyi hitközség elnöke szlovák és magyar nyelvű beszéde után, dr. Balogh Csaba Magyarország pozsonyi nagykövetevel együtt leplezte a márvány táblákat, melyek egykori komáromi rabbiknak állítanak emléket. Az avatás közben a budapesti Frankel Leo utcai zsinagóga kántora, Nógrádi Gergely énekelt. A kora délután megtartott ünnepség a Wallenstein Zoltán teremben folytatódott, ahol Riszovannij Mihály foglalta össze az ünnep lényegét, majd Nógrádi Gergellyel közösen meggyújtották a chanukiát. A gyertyagyújtást követően a kántor úr gyönyörű szölamokkal ked-

veskedett a megjelenteknek, később őket bevonva ismert héber és jiddis dalokat énekelve a közönség is aktívan kivette részét a vidám hangulat megteremtéséből.

A komáromi Selye János Gimnázium tanára, Spátay Adriana röviden elmesélte, hogyan került kapcsolatba a város zsidóságával. Két jelenlegi és egy volt tanítványa szerepelt az ünnepélyen, akik közül ketten a Debreceni Zsidó Hitközség Kardos Albert Szavalóversenyének győztesei. Hernandez Franco Vivien Örkény Istvántól szavalt, ezt követően, a pozsonyi Színművészeti Egyetemen tanuló Jókai Ágnes elénekelt a népszerű Szól a kakás már című dalt, majd Szurcsík Ádám Parti Nagy Lajostól mondott egy vidám verset.

Az ünnepek arra is alkalmat adnak, hogy ne csak magával az ünneppel foglalkozzunk. Máskor nem igazán van alkalom tíz felnőtt zsidó férfi közös imádkozására. A chanuka-ünnepség lehetőséget adott arra, hogy a nemrégiben Győrben elhunyt hittestvérünkre, Ja-

kabovits Miklósról emlékezzünk közös imádkozással.

A kora délutáni összejövetel nem lett volna teljes a fánk, a csoda egyik szimbólumának elfogyasztása nélkül. A trenderli pörgetés sem maradhatott ki a programból, melyet kicsik és nagyok egyaránt örömmel játszottak.

Chanuka egyik ismert mondata, a Nész Gádol Hájá Sám (mely több dalban és írásműben megtalálható), azaz nagy csoda történt ott. Bízom abban, hogy az egész világon csoda fog történni és békében, szeretetben ünnepelhetik jövőre is zsidók milliói a Fény Ünnepeit. ■

Miklós Dóri

Négy keréken – irány Budapest

Az Eötvös utcában lassan közelített meg a Menház épületét az autóbusz, amellyel közösségünk tagjai és szimpatizánsai Budapestre utaztak 2012. november 25-én. Pontban 10:00-kor gördültünk ki az épület elől, hogy másfél órás utunk végén már egy másik zsinagógánál, a Dohány utcainál hagyjuk el a járművet. A csoportkép elkészítése után a Magyar Zsidó Levéltár új, lépcsőházi kiállítását tekintettük meg, amely a zsidóság történetét mutatja be szinte a kezdektől a városba történő betelepülésig. A rendhagyó tárlatvezetést köve-

tően a Carmel étteremben fogyasztottuk el az ízletes, svédasztalos, kóser ebédet. A macesz gombóc, a sólet és a számtalan egyéb fogás nagy tetszést aratott a velünk utazók körében.

A délutáni, Budapest belvárosában töltött szabadidőt követően elfoglaltuk helyünket a zsinagógában, ahol Presser Gábor és barátai adtak jótékonysági koncertet az Élet Menete Alapítvány javára. A művész, Falusi Mariann, Rúzsa Magdi és Szabó Tamás elkápráztatta a közönséget. Az elhangzott beszédek - Gordon Gábor, az alapítvány vezetője; Ilan Mor, Izra-

el állam Budapesti nagykövete és Zoltai Gusztáv, a BZsH és MAZSIHISZ ügyvezető igazgatója – az emlékezés és az emlékeztetés fontosságát hangsúlyozták.

A koncert dallamaival a fülünkben indultunk vissza Duna parti otthonunkba. A pár hónappal ezelőtti pozsonyi kirándulás után újabb sikeres kiruccanás került be a Komáromi Zsidó Hitközség krónikájába.

Köszönet a szervezőknek, s mindazoknak, akik közreműködtek a programunk lebonyolításában. ■

PA

Dr. Domán István születésnapja

A KZSH elnöke Pasternák Antal is meghívást kapott a budapesti Goldmark terembe dr. Domán István főrabbi úr 90. születésnapja alkalmából rendezett ünnepségre, ahol közösségünk nevében gratulált az ünne-

peltnek. Hölvényi György egyházakért felelős államtitkár, Ilan Mor Izrael Állam budapesti nagykövete, Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató, dr. Feldmájer Péter, a MAZSIHISZ elnöke és Spánn Gábor publicista köszöntője

után a főrabbi úr unokái mondtak verset. A méltatók külön kiemelték dr. Domán István Galántán töltött Jesiva éveit. Miután az ünnepelt megköszönte a jókívánságokat, dr. Schweitzer József főrabbi úr mondott áldást és kívánt jó egészséget. ■

PT

Budapesti képeslap 2012

Smit hoztam magammal Budapestről. Két kép égett bele az elmémbe, melyeket valószínűleg hosszú ideig nem feledek el. Pár nappal megérkezésem után elhangzott egy beszéd a magyar országgyűlésben, amelyre az első, nyilvános reakciók egyike egy „sárga csillagos flash mob” volt a parlament épülete előtt. Nem tudtam otthon maradni, s bár nem nagyon emlékszem arra, hogy valaha is kimentem volna hasonló jellegű megmozdulásokra, ott volt a helyem.

I. kép: Álltam ott a Kossuth téren, körülöttem sárga csillagos emberek: idősek, középkorúak, fiatalok, gyerekek... Nem akartam elhinni, hogy ez megtörténik, a városban, ahol 12 éve élek, ahol egyetemre, dolgozni jártam... Rakéták, légiriadó, buszrobbantás nyomasztó élményeivel felvértezve „hazatérek”, s sárga csillagot aggatnak rám, listába foglalnak... Nem értettem mi történik... azaz dehogynem.

II. kép: A spontán tüntetésről elmenőben felszálltunk a 2-es villamosra. Egy idős bácsi magán hagyta vagy felejtette a Dávid-

csillagot. Az utasok jöttek mentek a járművön, senkit nem rémisztett meg a látvány. Közömbösen haladtak el mellette az emberek. Mintha természetes dolog lenne 2012 Magyarországon, hogy egyesek ilyen sárga jelet viselnek... Ültem ott a Duna-parttal párhuzamosan kanyargó sárga villamoson, pár méterre a sárga csillagos bácsitól, s valami örökre megváltozott, egy illúziót ismét elveszítettem... s ezen az érzésen nem változtattott a vasárnapi NEM (neonáci ellenes) tüntetés sem. ■

Dr. Paszternák András Posztdok Naplója alapján (www.kispaszti.com)

A KZSH bemutatkozott a Rotary klubban

November 19-én Észak- és Dél-Komárom közös Rotary klubjának rendezvényét tartották a Juno Hotelban. A program meghívott vendége Paszternák Tamás, a KZSH koordinátora volt, aki számítógépes prezentáció segítségével mutatta be közösségünk múltját és jelenét az érdeklődőknek. A rendezvényen jelen volt Pasternák Antal, a KZSH elnöke és családja. A klub tagjai az előadás után kérdéseket intéztek a vendégekhez. Ezúton is köszönjük a meghívást! ■

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

6. fejezet 4. rész

Kövőbb. Apukát ugyan behívták munkatáborba és anyukám nem hagyta abba a sírást egy teljes napig, de szerencsére, a sorozó orvossal való kapcsolatai révén, és egy „képletes” összeg ellenében hazaengedték. Az üzletben nem volt változás. Élelmiszeradagolás kezdődött, de kenyeret azelőtt is ott-hon sütöttünk, a reggeli kifli és zsemle ott volt a kávé mellett, mint azelőtt. Az iskolában sem voltak nagy változások. A nem zsidók egyszer egy héten, mint leventék gyakorlatoztak, ez alatt mi sárga karszalaggal vonultunk ki szabadgyakorlatokra, de ezt pár hét után megszüntették, mert az igazgató méltatlannak találta, hogy gimnazisták a szentkoronás egyensapkájukkal, sárga szalaggal vonuljanak végig a városban, úgy, hogy amíg a leventék gyakorlatoztak, mi az osztályban ülve előadásokat hallgattunk a katonai fegyelemről és munkaszervezésről. Már az ötödik gimnáziumba jártunk, és mint „felsősök” az előző osztály négy ezüst csikja helyett egy arany csík díszelgett a sapkánkon, a tanárok magáztak bennünket, és ha továbbra is lehülyéztek ezt magázva tették, így:” Polák úr, maga hülye, megint nem csinálta meg a leckét?”, ami mégiscsak másként hangzik.

Az orosz frontról szabadságra hazaérkezők állítólag azt mesélik, hogy a falvak teljes zsidó lakosságát, nőket, férfiakat, öregeket, gyerekeket összeszedik, elhagyott erdők közepén, előre kiásott gödörbe lövik. Lehetséges ilyesmi? Persze, hogy nem. Beteges fantázia. Akárhogy is van, a háborúnak rövidesen vége. Bezárt ablakok és lehúzott függönyök mögött a londoni rádiót hallgatjuk. Nem sok jót hallunk. Hitler „békeszerződést” írt alá a kollaboráns francia kormánnyal és Párizsban fogadta a győztes hadserege tisztelgését, Jugoszlávia, Belgium, Hollandia el vannak foglalva, Norvégia és Dánia a német iga alatt. Anglia egyedül maradt és arra készül, hogy a várható német inváziót visszaverje. Végre jó hírek. Hitler megtámadta a Szovjetuniót. Majd otthagya a fogát, mint Napóleon egykor.

1941. december hetedikén Japán megtámadja Pearl Harbort és Amerika is benn van a háborúban. A londoni rádióknak még mindig nincsenek jó hírei. A japánok egymás után foglalják el az angol és amerikai gyarmatokat, Singapore is elesett. Azt mondják, hogy a német hadseregnek nehézségei vannak az orosz fronton. Úgy látszik, az orosz tél megteszi a magáét.

A zsidókról a londoni rádió nem sokat beszél. Egy-két mondatot hallunk a zsidók és orosz hadifoglyok meggyilkolásáról. Dacára annak, hogy a londoni rádió általában szavahihető, világos, hogy itt propagandáról van szó. Hitler jön, és Hitler megy, de végül is a német egy kultúrnép és nem gyermekgyilkosok. És íme, végre a vég kezdete.

A sztálingrádi véres harcok, amelyek 1943 elején a német csapatok megsemmisítésével és feltétel nélküli megadásával fejeződnek be és kétszáz ezer német hadifogoly vonul végig Szibéria felé, Paulus marsallal az élükön. Hivatalos gyásznapi Németországban. Egylőre mindezek dacára, minden folytatódik. Halljuk, hogy a szlovákiai zsidó fiatalság Budapestre próbál menekülni és Lengyelországból is megérkezett a földalatti cionista szervezet segítségével egy pár menekült, akiknek szigorúan meghagyták, hogy ne terjesszenek „rémhíreket”.

1943 áprilisában először halljuk a magyar rádióban azt a fogalmat, hogy: „varsói gettó”. Harcok a gettóban. Bombázzák a gettót. Megsemmisítették a gettót.

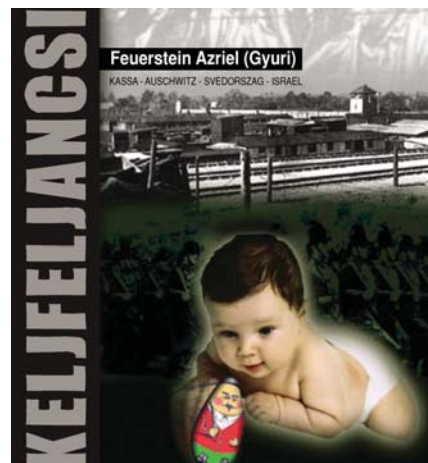
Júniusban vagy júliusban egy csendes szombati napon hárman ülünk a szombati ebédnél, mert Ilus nem volt ott-hon. Minden, mint rendesen. Fehér abrosz, a szombati „szerviz”, a péntek esti gyertyatartók az asztalon, a apám a saláta a körítését készíti, amelyet az olasz fronton tanult, és amely az egyetlen konyhai munka, amelyet végezni szokott. A cseléd a húsleves tálalja. Csend és nyugalom.

Egyszerre, kopogás nélkül (!) Böhm Elek ront be, falfehéren. Elek testi-lelki jó barátunk, majdnem testvérnek számít, a szombat délutánoknak és vasárnapi kirándulásoknak ál-

landó társa a lányával, a velem egykorú Zsuzsikával együtt, de ez nem jelenti azt, hogy szombat ebéd közben berontanak csak úgy, kopogás nélkül.

Anyám először is egy pohár vizet ad neki, hogy megnyugodjon, egy intéssel kiküldi Marist és Elek meséli, hogy most jön a Jointból (így hívtuk az árvaházat) és ott találkozott egy húsz év körüli fiúval, aki miután a csatornákon keresztül kimenekült a varsói gettóból, úttalan utakon ideérkezett. Meséli Eleknek, hogy a zsidók szisztematikus kiirtása tulajdonképpen a német megszállás első percétől folyamatban van. Kezdetben a kisebb helyeken külön erre a célra alakított egységek által, akik a hely teljes zsidóságát, öregeket, csecsemőket összeszedik és az elkészített sáncokba lövik, de előbb meztelenre kell vetkőzniük. Később külön megsemmisítő táborokat állítottak fel, ahol gázzal gyilkolták meg a zsidókat. A varsói gettóban a lázadás kitörésekor az eredeti létszámnak csak a harmada volt, a többi részletekben Treblinkába vitték meggyilkolni. Azokat, akik a gettólázadás után megmaradtak egy új, hatalmas megsemmisítő táborba, Auschwitzba vitték, ahol gázzal meggyilkolták őket és a holttesteket krematóriumokban égették el. Auschwitz? Hol hallottam ezt a nevet? És ami a fiú szerint a legfontosabb: mindent eladni és menekülni minden gondolkodás nélkül, mert Magyarország az utolsó hely Európában, ahol még vannak zsidók, és ez nem marad így sokáig. Szép csendesen eladni mindent, venni egy hátizsákot vagy még azt sem és menni, ahova lehet, amíg még lehet. ■

Folytatása következik...

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XV. rész – Humusz, avagy bevásárolok...

(2011. július 12., kedd)

Amíg az ember turistaként vagy célzottan, konferenciákra, szervezett utakra jár Izraelben, s a félpanziós három vagy négy csillagos szállodák bőséges reggeli és vacsora kínálatát élvez-

várja a vevőket. Pár hete, amikor megérkezésem után pár órával rádöbbenem, hogy itt bizony fel kéne tölteni a hűtőt, az Uziel utcai szupermarketbe tévedtem be. Kosár és kocsi persze már nem akadt, egy nappal Shavuot ünnepe (az ünnep részletes leírását lásd egy korábbi bejegyzésben) előtt teltház volt. Szóval annyit vásároltam,

zi, addig az élelmiszerboltokba csak ajándék csokit, gombaleves port, kis sárga levesbetétet, halvát (szezám-magból készített közel-keleti édesség) esetleg humuszt tér be venni... Aztán, amikor úgy dönt, egy évre a Szentföldre jön posztdoktornak, hamar be kell látnia, hogy a boltbajárás már nem csak egy-két helyi kedvenc íz beszerzését szolgálja, hanem a létfenntartás (hu, ez a második bejegyzés, ahol ezt a szót használom) elengedhetetlen színtere.

A Negba, a Hagana és az Uziel utcák vonzáskörzetében számtalan kisebb nagyobb, olcsóbb drágább üzlet

amennyi a kezemben elfért. Ez egyébként viszonylag gyakori állapot, főleg csütörtökön vagy pénteken az ünnep előtt. Ebben a boltban azóta sem jártam újra, valahogy túlszűfolt volt, meg ez a kosártalanság sem jelentett pluszpontot. Még két szupermarket van versenyben, igaz ezek kicsit messzebb vannak, az egyik a plázában, a másik vele szemben a sok kis étteremmel, boltokkal tarkított kis sétányon, ahol mindig hatalmas élet zajlik. Az egyikben 3-4 sékellel minden drágább, persze erre csak utólag jöttem rá, miután a kedvenc kukoricapelyhem egy másik helyen 28 helyett csak 25 pénz volt

egy utcán belül. A harmadik, ahova vissza is tértem már, bent van a plázában. Ez tűnik még a legeurópaibbnak. Tágas, van minden, s nyugodtan lehet nézegetni, s legalább másfél bevásárlókocsi elfér egymás mellett.

Ezekon kívül vannak még a kicsi, családi boltocskák, ahol szintén van minden, de azt a mindent megpróbálják 1,5 szobácskába zsúfolni, s ha valaki nem ezeken a helyeken nőtt fel, soha nem talál meg semmit. Illetve sok mindent megtalál, amit nem is lett volna olyan fontos megvenni, de a kezébe akadt. Múltkor a pénteki vásárlásom során 6 palack vizet tartalmazó göngyöleget akartam venni. Kérdeztem, hogy van-e, erre a bácsi vett egy létrát felmászott a magasba, bebújt egy kicsi lyukon, majd megjelent a vízzel. Egyszóval tényleg van minden... Ha még ez is kevés lenne, vannak az utcára nyitott kis trafikok, ahol a legszükségesebb dolgok szintén beszerezhetők.

Nos, beléptünk a boltba. Az örök kérdés, mit is kéne reggelire meg vacsorára venni? Kell kenyér vagy barches (kalács), sajt vagy túró, egy kis felvágott, amelyet itt hadseregnyi mennyiségben árulnak praktikus műanyag dobozokban. Na jó, egy kis csoki, stratégiai tartaléknak. Ha Izraelben vagyunk, legyen egy kis humusz is. Azoknak, akik nem ismerik, a HUMUSZ csicseriborsóból, szezám-magból készült kencefice, amit esznek magában, salátákkal, gyakran tesznek a falafelbe vagy a schwarmába. Egyszóval egy igazi nemzeti eledel.

Hát őszintén szólva nem rossz, s ha már nincs semmi itthon, tényleg életet tud menteni...

U.i.: Idézet egy kedves blogolvasó leveléből: "...Élvezettel olvasgatom a Kispaszi weboldalt. Eddig az Izraelben beírt minden bejegyzést elolvastam. Köszönöm én is a héber kifejezésekhez a "szótárt". Ma amikor, misére mentem (kocsival) előttem is átszaladt egy macska, még szerencse hogy nem fekete. Természetesen a macsek-ről a sztorijaid jutottak eszembe..."

Ma este újra beléptek az életembe a fekete macskák, az egyetem kijáratánál egy pici fekete macsek merült fejfel a kukába, a gyaloghíd túloldalán egy megtermett példány tisztelgett, miközben elhaladtam előtte. ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján – www.kispaszi.com

Meatless Monday – húsnélküli hétfő

Mint sok más ez a trend is külföldön, Amerikában kezdődött és itt lelkesen sajtózták el. Az időjárás és a klímaváltozás kutatói már bebizonyították, hogy egyik oka a globális felmelegedésnek az állattenyésztés és az állatok fogyasztása. A környezetvédelem érdekében le kell csökkenteni a hús termelését és fogyasztását.

Ez a határozat nem egyértelmű és vannak, akik szerint a felmelegedés egy természetes folyamat, el kell fogadni és nem harcolni ellene. Mivel mi nem vagyunk klímatudósok és az adatok az úgynevezett zöldek ideológiája nem tudjuk bebizonyítani, így egyezzünk bele abba, hogy egyszer a héten nem enni húst, az nem katasztrófa. Lehetséges, hogy ez az első lépés vegetáriánus életmód elfogadtatásához, amely szerintem problematikus, ha nem figyelik szigorúan, hogy nincs e vitaminhiány, főleg a B vitamin, amely különlegesen fontos és az elsődleges forrása a hús.

Őseink is tudták, hogy nincs új a nap alatt, és talán kedves olvasóim emlékeznek arra az írásomra, amelyben meséltem a csütörtöki piaci vásárlásokról, ahová Dezső nevű kedves ismerősünk autójával ment három barátom és mikor iskolai szünet volt, és is csatlakoztam hozzájuk. A zöld ideológia, még sehol sem volt, de anyámnál minden csütörtök húsnélküli nap volt mivel, akkor vettük a heti húst, illetve két csirkét és néha pulykát. Otthon ki kellett kóserozni, szóval ebédig nem lehetett még a húsból enni. Így történt, hogy nálunk és a piaci vásárló barátnőknél bevezettük, hogy csütörtökön nincs húsos ebéd. Anyu reggel elkészítetett krumpli levest, vagy zöld-

bab, vagy paradicsomlevest, aztán ment a piacra és délben kifőzött tésztát. Két kedvelt tészta került az asztalra. Apu kedvence a túrós volt, anyué a mákos, én mind a kettőt szerettem. Aput és Anyut, meg a tésztákat is.

Idővel a szokások megváltoztak. Új recepteket próbáltunk ki és néha régi receptek kerültek elő. Szupermarketok nyíltak, ahol kikóserozott hús árulnak, friss zöldséget és gyümölcsöt lehet találni a hét összes napján. A heti piaci kirándulás elvesztette a fontosságát. De azért egyszer egy héten húsmentes nap volt, ezt a szokást én is folytatom. Mivel a Meatless Monday trendet sok étteremben is bevezették mindazok, akik házon kívül keresnek húsnélküli ebédet, könnyen találnak.

A padlizsán népszerű húspótló zöldségféle, sokféleképpen lehet elkészíteni vitaminokat, ásványi anyagokat tartalmaz. A mediterrán konyhában nagyon népszerű. A következő recept rakott padlizsán kétféleképpen lehet elkészíteni.

Rakott padlizsán rizzsel

Hozzávalók: 1 nagy vagy két közepes padlizsán, 1 érett paradicsom, 1 zöldpaprika, 1 fej hagyma, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 pohár főtt rizs, 1 tojás, liszt és morzsa, só, bors, reszelt sajt.

Elkészítés: A paradicsomból, paprikából, hagymából és fokhagymából lecsót készítünk. A padlizsánt karikára vágjuk, bepanírozzuk és olajban aranyszínűre sütjük.

Olajozott tűzálló tál aljára egy réteg padlizsánt teszünk. Rá egy sor főtt rizst és rá leszűrt lecsót. Tetejére újabb sorokat rétegezzük. Az utolsó réteg padlizsánra reszelt sajtot teszünk. Előmelegítet sütőben 40 percig sütjük, és vigyázzuk, hogy a sajt ne égjen meg.

Túrós sajtos rakott padlizsán

Hozzávalók: 1 nagy vagy két közepes padlizsán, fél kiló száraz túró, 20 dkg sajt ajánlatos a mozzarella sajt, 10 dkg feta vagy más sós túró, 1 tojás, 10 dkg paradicsompüré bazsalikommal, oregánóval, só, bors és édesítővel, feloldva egy pohár vízzel. Ebbe a receptben fel lehet használni az összes maradék sajtot és túrot.

Elkészítés: A padlizsánt az előző recept szerint készítjük el. Az összes túrot a tojással krémmé keverjük. Olajozott tűzálló tál aljára egy réteg padlizsánt rakunk. Rá a túró keverékből és rá az ízesítet paradicsom keverékből teszünk. Így rakunk 3 sort. A teteje padlizsán, amelyre bőven reszelt sajtot teszünk. Előmelegítet sütőben 40 percig sütjük.

Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Temetői hírek

Temetőnkben befejeződtek az őszi munkálatok, így a sírkert teljes területe kikaparítva várja a téli időszakot. Elkészült az egykori kocsiszín külső felújítása, hamarosan megvalósul a bejárat melletti kerítés cseréje. ■

Temetőgondozási díj

Kérjük, a komáromi zsidó temetőben eltemetettek hozzátartozóit, hogy a 2013. Kévre esedékes sírgondozási díjat lehetőleg még a tavaszi munkák megkezdése előtt szíveskedjenek rendezni. A díjak nem változtak: 10 EUR/sír, dupla sírok esetén: 17 EUR/sír. ■

Az Eötvös utca 9. hírei

Szinte teljesen elkészült a ház tetőszerkezetének felújítása, ezzel reményeink szerint több évre megoldódtak az ingatlan beázásának problémái.

Továbbra is bérbeadó a ház alagsorában az egykori kárpitos műhely (teljes felújítást igényel). Érdeklődni a titkárságon lehet. ■

Na pamiatku komárňanských rabínov

Rabín, alebo ako ho v hebrejčine nazývajú, ráv, je náboženským vodcom komunity. Jeho autorita je založená na znalostiach Tóry, Talmudu a zákoníkov, jeho nábožnosti a zbožnosti, ktorú tradičná komunita akceptuje a váži si ju. Rabín nevyučuje Tóru a židovský spôsob života iba slovom, ale aj osobným príkladom. Nestačí, aby členov komunity učil judaizmu a viedol jeho náboženské inštitúcie, jeho osobnosť musí odzrkadľovať hodnoty a zásady viery, ktoré chce zasiať v ostatných.

Tóra udeľuje duchovnému vodcovi aj právo súdiť, aby mohol rozhodovať v náboženských sporoch, ktoré sú mu predložené. Rabín teda musí ovládať aj zákony, aby dokázal svoj rozsudok vyniesť. Musí zákon zastávať, musí mu veriť a musí byť angažovaný v oblasti základných zásad zákona i podstatných téz svojej viery."- týmito slovami definuje rabína Hayim Halevi Donin vo svojej knihe Byt Židom.

Sú medzi nimi takí, o ktorých takmer nič nevieme, ale aj takí, ktorých diela a písomnosti dodnes mnohokrát citujú po celom svete. Listujúc v Maďarskom židovskom lexikóne a iných publikáciách, pomaly pred našimi očami ožívajú osobnosti a vykresľujú sa osudy mien vytesaných na tejto tabuli. Boli medzi nimi ortodoxní a neológovia, spájalo ich mesto a láska ku komunite.

Abrahám Freistadt, prvý komárňan-

Vážený prítomní!

Dnešná príležitosť je mimoriadna, keď počas Chanuky, jedného z našich najveselších sviatkov, odhaľujeme pamätnú tabuľu náboženským vodcom komárňanskej komunity. Počas 221-ročnej existencie tejto náboženskej obce viedli takmer 150 rokov náš náboženský život rabíni, ktorí nášmu životu určovali smer a šli príkladom pre Židov i Nežidov. V období hrôz holokaustu mnohí z komárňanských rabínov pochodovali spolu so svojimi súvercami do plynových komôr Osvienčimu. Až do dnešného dňa nám nič nepripomínalo mená duchovných vodcov tejto krásnej komunity. Práve preto sa vedenie našej náboženskej obce zasadilo za to, aby bola ich pamiatka zachovaná na tomto mieste, na stene poslednej zachovanej synagógy mesta.

ský rabín, o ktorom vieme, sa narodil v Hlohovci a zomrel v našom meste v roku 1830. Vydal vlastné dielo pod názvom Imré Šefer a zostalo po ňom mnoho responzov.

Po ňom nasledoval Eisik Lax.

Rabín Leb Frieden Pinchas sa narodil v roku 1801 v obci Bonyhád a do kresla rabína zasadol po svojom otcovi. Do nášho mesta prišiel v 30-tych rokoch 19. storočia a zomrel tu v roku 1873. Jeho hrob pri príležitosti Jahrzeitu dodnes navštevujú jeho ortodoxní potomkovia žijúci v New Yorku. Jeho kniha Divré Pné Árje, vydaná v roku 1859 vo Viedni, je dodnes dôležitým dielom svetového židovstva.

Dr. Ármin Schnitzer strávil v Komárne viac ako päťdesiat rokov. Z ortodoxného rodného domu v Huncovciach, kde sa v roku 1836 narodil, viedla do

kresla rabína pokrokovej, neskôr neologickéj synagógy dlhá cesta cez jednu ješivu. Jeho legendárne priateľstvo s duchovným reformovanej cirkvi Gáborom Papom spomínajú dodnes. Jeho dielo Obrazy môjho židovského kultúrneho života vydané v nemeckom jazyku v prvých rokoch 20. storočia vo Viedni vydáme onedlho v maďarskom i slovenskom jazyku. Bol predsedom Združenia Zadunajských rabínov, neskôr stál na čele Združenia maďarských rabínov.

Na prelome storočí prevzal vedenie náboženského života rabín Mór Krausz. O ňom vieme dodnes veľmi málo.

Život hlavného rabína dr. Zoltána Wallensteina sa začal odvíjať v 20. storočí v obci Tárkány. Po ukončení vysokej školy začal pracovať v Komárne. Známym a uznávaným sa stal ako hlavný rabín v Pécsi. Jeho krátky život sa skončil v roku 1944, svoj večný spánok spí na rabínskej parcele cintorína na Kozmovej ulici v Budapešti.

Ernő Waldmann sa narodil pred 110 rokmi, v roku 1902 v neďalekej obci Bátorové Kosihy a pôsobil v Komárne ako posledný neologický rabín. V roku 1944 ho deportovali do Osvienčimu, odkiaľ sa už, žiaľ, nevrátil.

Abrahám Preszburger stál na čele komárňanskej ortodoxnej komunity vyše tridsať rokov. V histórii komárňanskej židovskej náboženskej obce sa po rabínovi Alexandrovi Steinbergerovi zachovalo len meno. Józua Lefkovics bol posledným ortodoxným hlavným rabínom v období II. svetovej vojny.

Čaká nás ešte veľa práce, aby sme preskúmali a oboznámili sa s ich osudmi a dielami.

Dúfame, že táto tabuľa pripomenie všetkým Komárňanom obdobie pokoja, keď podľa tisícročných tradícií viedli židovskú komunitu rabíni, keď sa každý mohol hrdo hlásiť k svojmu pôvodu a nemusel sa obávať útokov antisemitizmu. Veríme, že príde čas, keď do zoznamu komárňanských rabínov pribudnú nové mená a v našom milovanom meste bude opäť prekvitať židovský duchovný život. ■

*Prejav Antona Pasternáka,
predsedu ŽNO v Komárne,
dňa 09.12.2012*

Moja prvá Chanuka v Komárne

Obohatila som sa – získala som nové zážitky. Po mnohých oslavách Chanuky v Budapešti som strávila druhý deň sviatku zázrakov v malom meste. Bola som zvedavá na to, ako prebieha sviatok v mestečku, ktoré je oveľa menšie ako hlavné mesto. Mala som strach z toho, že tam bude málo ľudí, ale milo som sa sklamala. Na oslavách Chanuky bolo asi päťdesiat prítomných.

Sviatok sa začal odhalením dvoch tabúľ v budove synagógy. Na začiatku predseda miestnej ŽNO Antal Pasternák prehovoril v slovenčine a v maďarčine, následne spolu s veľvyslancom Maďarska v Bratislave, dr. Csabom Baloghom, odhalili mramorové tabule, ktoré boli umiestnené na pamiatku bývalých komárňanských rabínov. V priebehu odhalenia spieval kantor synagógy na ulici Frankel v Budapešti Gergely Nógrádi: Oslava pokračovala v sále Zoltána Wallensteina, kde Mihály Riszovannij hovoril o sviatku a následne spoločne s Gergelyom Nógrádim zapálili sviečky. Kantor sa odvdčail prítomným krásnymi melódiami, neskoršie ich zapojil do spievania melódií známych hebrejských a jidiš piesní. Obecenstvo sa aktívne zúčastnilo na vytvorení príjemnej nálady.

Profesorka gymnázia Jánosa Sellyeho Adrianna Spatay v krátkosti hovorila o tom, ako sa dostala do kontaktu so židovskými obyvateľmi mesta. Na oslave vystúpili aj jej žiaci, dvaja súčas-

Hernandez Franco Vivien

to, aby sme sa nezoberali iba nimi. Inokedy nie je vždy možnosť, aby sa muži spoločne modlili, nakoľko ich musí byť desať. Oslavy Chanuky nám umožnili aj to, aby sme sa spoločnou modlitbou rozlúčili s nedávno zosnulým spoluvercom z Győru, Miklósom Jakabovitsom.

Naše spoločne poobedňajšie stretnutie by nebolo úplné, keby sme ne-

ní a jeden z bývalých poslucháčov. Vystúpili aj víťazi súťaže v prednese poézie Alberta Kardosa, ktoré usporiada ŽNO v Debrecíne - Fernandez Franco Vivien predniesla báseň od Istvána Örkénya, následne poslucháčka Divadelnej fakulty VŠMU v Bratislave Ágnes Jókai zaspievala populárnu maďarskú pieseň židovského pôvodu, Adam Szurcsik recitoval veselú básničku Lajosa Parti Nagya.

Sviatky nám poskytujú príležitosť na

mohli konzumovať jeden zo symbolov tohto zázraku – šišky. Z programu nechýbalo ani trendeli, mladí aj postarší sa veselo zabávali.

Známe heslo Chanuky Nés Gádol Hájá Šám – ktoré nájdeme vo viacerých pesničkách – je stal sa veľký zázrak. Verím, že na celom svete nastanú zázraky a na budúci rok milióny Židov na celom svete budú môcť oslavovať v mieri a v láske Sviatok svetiel. ■

Dóri Miklós

Narodeniny Dr. Istvána Domána

Predseda našej ŽNO obdržal pozvánku do Budapešti, do sály Goldmark, na oslavu 90. narodenín hlavného rabína dr. Istvána Domána. Pri tejto príležitosti odovzdal dar našej komunity. Po pozdravoch štátneho tajomníka zodpovedného za cirkev Györgya Hölvényiho, veľvyslanca štátu Izrael Ilana Mora, výkonného riaditeľa Gusztáva Zoltaiho, predsedu MAZSI-HISZ-u dr. Péter Feldmajera a publicistu Gábora Spanna recitovali vnučky pána hlavného rabína. V zdravici osobitne spomenuli aj roky, ktoré strávil v ješive v Galante. Po tom, čo sa oslávenec poďakoval za blahopriania, predniesol pán hlavný rabín dr. József Schweitzer požehnanie a poprial veľa zdravia svojmu kolegovi. ■

Výmena textílií v synagóge – výzva

Naša ŽNO by chcela v roku 2013 vymeniť textílie v synagóge. Po nežnej revolúcii sa nám podarilo obnoviť synagógu, ale stratené textílie (parochet, záclona na skriní Tóry, bima – stôl, na ktorom je uložená Tóra pri jej čítaní a omed - stôl predmodliaceho) boli iba dočasne nahradené. Podali sme prihlášky do súťaže, ale očakávame aj dary, aby sme mali možnosť čo najskôr si objednať zamat z Izraela, ktorý pre nás osobitne vyrobia. Vašu finančnú podporu očakávame na sekretariáte ŽNO alebo na účte zverejnenom na 2. strane Spravodajcu. V rubrike oznamy uveďte slovo textil. Spoločne sa pričiňme o skrášlenie našej synagógy! ■

Na pamiatku Pavla Dukesa (1946-2012)

So smútkom Vám oznamujeme, že nás opustil ďalší stály čitateľ. Sme **Szdrvení z toho, že člen našej komunity Pavol Dukes, ktorý, ak mohol, vždy prišiel na naše podujatia, nás navždy opustil. Opäť je nás menej, znovu odišiel niekto z mála našich súvercov z okolia Komárna. Zdieľame smútok rodiny, jeho pamiatku zachováme!**

Vedenie ŽNO v Komárne
redakcia Spravodajca

Členské poplatky

Žiadame našich súvercov, aby poukázali, resp. na sekretariáte zaplatili členský poplatok na rok 2013. Poplatok v roku 2013 je nezmenený: 10,- EUR/osoba, študenti, dôchodcovia a nezamestnaní 4,- EUR/osoba. Radi prijmeme aj vaše dary! ■

Poplatok za ošetrovanie cintorína

Žiadame tých, ktorí majú rodinu, známych pochovaných na židovskom cintoríne v Komárne, aby podľa možnosti ešte pred začatím jarných prác zaplatili poplatky za ošetrovanie hrobov. Poplatky sa nezmenili: 10 EUR/hrob, v prípade dvojitéh hrobov: 17 EUR/hrob. ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodaj, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: MUDr. Ivan Kolín (Košice), F. T., W.J., Gál Mária, rodina Rybár (Rimavská Sobota), dr. Földes Ondrej (Bratislava), MUDr. Gábor Tibor (Veľký Krtíš), D.V, V.V, Vinterová Katarína (Bratislava), Ing. Rubovič Dušan (Košice) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ V priebehu mesiaca december sme kúpili ďalšie slovenské a maďarské knihy do našej knižnice Bélu Spitzera.

☆ Každú stredu pokračuje kurz hebrejštiny pod vedením pani profesorky Zuzany Toledo. Informácie obdržite na sekretariáte.

☆ Posledný januárový týždeň bude vo Vysokých Tatrách zimná Makabiáda.

☆ ÚZ ŽNO pravidelne vydáva nový elektronický magazín, je dostupný na adrese www.uzzno.sk.

☆ Začali sme rokovať so Židovskou univerzitou v Budapešti o tom, že by sme boli radi, keby ich tzv. letná univerzita bola dostupná aj v Komárne, kde by sa tak isto konali aj prednášky. O podrobnostiach sa dočítate v nasledujúcich číslach!

Úspešné konkurzy

Uspeli sme vo verejnej súťaži Zväzu židovských náboženských obcí Maďarska (MAZSIHISZ), čím nám pomohli vo vydávaní Spravodajcu v roku 2012. Ďakujeme! ■

Ďakujeme Gergelyovi Nógrádimu

Pán kantor Gergely Nógrádi je aj spisovateľ. Pri návšteve v Komárne nás obdaroval knihami, ktoré sme umiestnili v našej knižnici. Ďakujeme! ■

Chanuka v Komárne

Článok na strane 3.

Na štyroch kolesách – smer Budapešť

Na Ulici Eötvösa sa k budove Menházu pomaly blížil autobus, do ktorého nastúpili členovia našej komunity a sympatizanti, aby 25. novembra 2012 odcestovali do Budapešti. Bolo presne 10.00 hodín, keď sme sa pohli od našej budovy a za jeden a pol hodiny sme už boli pri druhej synagóge na ulici Dohány, kde sme vystúpili z autobusu. Po skupinovom fotení sme si prezreli novú výstavu Maďarského židovského archívu, na ktorej vystavujú históriu Židov od počiatku až do usadenia v meste. Po výstave sme odišli do kóser reštaurácie Carmel, kde nás čakali s bohatým

švédskym stolom. V kruhu našich súvercov sa tešili oblube rôzne chody obeda, hlavne polievka s macesovými knedlíkmi, šólet a iné chutné jedlá. Po voľnom čase strávenom v centre Budapešti sme odišli do synagógy, kde Nadácia pochodu živých usporiadala dobročinný koncert. Gábor Presser a jeho priatelia, Mariann Falusi, Magdi Rúzsa a Tamás Szabó očarili obecenstvo. Odznali aj prejavy – vedúci nadácie Gábor Gordon, veľvyslanec Izraelu Ilan Mor, výkonný riaditeľ Budapeštianskej náboženskej obce a MAZSIHISZ-u Gusztáv Zoltai – zdôraznili dôležitosť spomienky a spomínanie.

V ušiach nám ešte zneli tóny koncertu, keď sme sa vracali domov do mesta pri Dunaji. Niekoľko mesiacov po úspešnom výlete do Bratislavy, sa do kroniky ŽNO dostal ďalší pekný výlet.

Ďakujeme organizátorom a každému, kto sa podieľal na realizácii programu! ■

PA

Pamätný deň holokaustu OSN a TuBiŠvat

Prvý program našej ŽNO v roku 2013 bude Pamätný deň holokaustu OSN a sviatok TuBiŠvat. Program sa uskutoční v nedeľu 27. januára a 14.30 hod. v Menháze. ■

Dar vydavateľstva Gabbiano Print

Budapeštianske vydavateľstvo Gabbiano Print darovalo našej knižnici po jednom exemplári kníh so židovskou tematikou, ktoré vydali. Za túto šlachetnú pomoc ďakujeme vedúcemu vydavateľstva Gáborovi Izsákov. ■

Správy z cintorína

Vcintoríne sa ukončili jesenné práce, celý cintorín je uprataný a pripravený na zimné obdobie. Dokončili sa vonkajšie práce na bývalej starej kôlni. Zanedlho budeme realizovať výmenu oplatenia pri vchode. ■

Správy z Ulice Eötvösa 9.

Už sa končia práce na rekonštrukcii strechy, veríme, že sa teraz na dlhé desaťročia vyriešia základné problémy tejto nehnuteľnosti. Aj naďalej je možnosť prenájmu bývalej čalúnnickej dielne – informácie obdržite na sekretariáte. ■